

MATEMATİK ORAN-ORANTI

@sorbilegitim

ORANTI: İki veya daha fazla oranın eşitliğine **oranti** denir.

$$\frac{a}{b} = \frac{c}{d} = \dots = k \longrightarrow \text{oranti sabiti}$$

Örnek1: $\frac{8}{10}$ ile $\frac{20}{25}$ orantılı mıdır?

Örnek2: $\frac{9}{12}$ ile $\frac{15}{21}$ orantılı mıdır?

MATEMATİK ORAN-ORANTI

@sorbilegitim

İçler dışlar çarpımı

$$\frac{a}{b} \neq \frac{c}{d} \implies \begin{array}{c} \text{dışlar} \\ \boxed{a:b = c:d} \\ \text{içler} \end{array}$$

$a.d = c.b$

- * İçlerin çarpımı dışların çarpımına eşit ise iki oran birbirine eşittir, yani orantılıdır.
- * İki oran birbirine eşit ise yani orantılı ise içlerin çarpımı dışların çarpımına eşit olmalıdır.

MATEMATİK ORAN-ORANTI

@sorbilegitim

Örnekler Verilen orantılardaki bilinmeyenleri bulalım.

a) $\frac{1}{3} = \frac{4}{x}$

b) $\frac{10}{14} = \frac{x}{21}$

c) $\frac{x}{9} = \frac{10}{15}$

d) $\frac{2}{x} = \frac{5}{8}$

MATEMATİK ORAN-ORANTI

@sorbilegitim

$$e) \frac{2}{3} = \frac{x+1}{12}$$

$$f) \frac{15}{x+3} = \frac{20}{24}$$

$$g) \frac{1}{2} = \frac{x-1}{x+1}$$

$$h) \frac{x+3}{5} = \frac{x-1}{4}$$

MATEMATİK ORAN-ORANTI

@sorbilegitim

DOĞRU ORANTI

Örnek:

Saatte 10 km sabit hızla koşan Ege'nin geçen süreye göre koştuğu mesafeyi inceleyelim.

Süre (sa)				
Koştuğu mesafe (m)				

MATEMATİK ORAN-ORANTI

@sorbilegitim

* Orantıyı oluşturan çokluklardan biri artarken diğeri de aynı oranda artıyorsa veya biri azalırken diğeri de aynı oranda azalıyorsa bu iki çokluk **doğru orantılıdır**.

* Süre - Gidilen yol

* Satın alınan ürün adedi - Ödenecek ücret

* İşçi sayısı - Yapılan iş

* Galibiyet sayısı - Alınan puan

MATEMATİK ORAN-ORANTI

@sorbilegitim

Örnekl: Verielen tablodaki A ve B çoklukları doğru orantılı çokluklardır.

Buna göre;

a) Y-X kaçtır?

b) Orantı sabiti kaçtır?

A	15	X	45
B	10	20	Y

MATEMATİK ORAN-ORANTI

@sorbilegitim

Örnek2: a ile b doğru orantılıdır. a 3 iken b 7 ise a 12 iken b kaçır?

Örnek3: x ile y doğru orantılıdır. x 1,2 iken y 5 ise y 20 iken x kaçır?

MATEMATİK ORAN-ORANTI

@sorbilegitim

Örnek4: a ile $b+2$ orantılıdır. a b iken b 7 ise a 16 iken b kaçtır?

Örnek5: $x+1$ ile $y-2$ doğru orantılıdır. x 3 iken y 10 ise y 20 iken x kaçtır?

MATEMATİK ORAN-ORANTI

@sorbilegitim

Örnek6: Bir sınıftaki kız öğrencilerin sayısının erkek öğrencilerin sayısına oranı $\frac{2}{3}$ 'dir. Sınıfta 18 erkek öğrenci bulunduğuna göre kız öğrenci sayısı kaçtır?

Örnek7: Bir turist kafilesinde İngiliz ve Alman 40 turist bulunmaktadır. Kafiledeki İngiliz turistlerin sayısının tüm turistlerin sayısına oranı $\frac{3}{8}$ olduğuna göre kafilde kaç Alman turist vardır?

MATEMATİK ORAN-ORANTI

@sorbilegitim

Örnek8: 5 tanesi 20 TL olan kalemlerin 3 tanesi kaç TL'dir?

Örnek9: 8 kilo ayva ile 18L reçel yapıldığına göre 12 kilo ayva ile kaç kg reçel yapılabilir?

MATEMATİK ORAN-ORANTI

@sorbilegitim

Örnek10: Bir işçi 3 günde 75m^2 duvar örer ise 10 günde kaç m^2 duvar örer?

Örnek11: Sabit hızla 4 saatte 120 km yol giden bir araç 6 saatte kaç km yol gider?

Örnek12: Ayşe kitabının $\frac{2}{7}$ 'sini her gün eşit miktarda okuyarak 6 günde okumuştur. Buna göre Ayşe kitabın $\frac{5}{7}$ 'sini kaç günde okur?

Örnek13: 9 saatte 2,7 litre su damlatan bir musluk 5 saatte kaç litre su damlatır?